

DECLARACIÓ INSTITUCIONAL EN COMMEMORACIÓ DEL DIA INTERNACIONAL CONTRA L'LGTTBI-FÒBIA

El 17 de maig és el Dia Internacional contra l'LGTTBI-fòbia, i va ser en aquesta data, el 1990, quan l'Assemblea General de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) va retirar l'homosexualitat de la llista de malalties mentals. Aquest fet representa un pas històric en la lluita pels drets de les persones LGTTBI+.

Tot i això, fins al 2018 la disfòria de gènere, que afectava les persones trans, encara formava part d'aquesta llista. Avui, aquestes persones continuen reivindicant l'eliminació del concepte d'incongruència de gènere de la classificació CIE-11, un terme que continua estigmatitzat.

La Llei 4/2023, de 28 de febrer, per a la igualtat real i efectiva de les persones trans i per a la garantia dels drets de les persones LGTTBI ha prohibit explícitament les teràpies de «conversió», una pràctica cruel i discriminatòria impulsada sovint per sectors ultracatòlics. Aquestes teràpies ens evoquen el passat fosc de la dictadura i la Llei de perillositat i rehabilitació social. L'autodeterminació de gènere per a les persones trans ja és un fet a l'Estat espanyol i s'ha avançat també en la protecció dels menors intersexuals, però no és així per a les persones no-binàries, ja que no disposen d'aquest reconeixement en la majoria d'estats del món.

Així, el Parlament de Catalunya ha reobert el debat sobre la modificació de la Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia. La reforma també incideix en la prohibició de les teràpies de reconversió, en l'establiment d'un règim sancionador específic i en la responsabilitat de les administracions per a erradicar l'LGTTBI-fòbia, la incorporació de la perspectiva interseccional i la lesbofòbia, la promoció de la simbologia LGTTBI+ als espais públics o, entre d'altres, el blindatge de la Xarxa de Serveis d'Atenció Integral (SAI).

Tot i els avenços legislatius globals, tal com mostra l'Informe 2024 de l'Associació Internacional de Persones LGTTBI (ILGA), en un terç del món (32 %) i en 62 estats, encara es criminalitzen les relacions entre persones del mateix sexe. En set països està vigent la pena de mort i en cinc més no hi ha seguretat jurídica.

L'onada reaccionària és preocupant, tant en l'àmbit europeu com internacional. Cal fer una menció especial a les accions contra les persones LGTBI+ del nou govern dels Estats Units, com el trasllat de dones trans a presons masculines, la prohibició del canvi de gènere en passaports i de les competicions esportives femenines, la reducció del pressupost del pla contra la sida (PEPFAR) i l'eliminació de programes estatals de diversitat afectiva, sexual i de gènere.

Segons la macroenquesta de 2024 de l'Agència dels Drets Fonamentals de la Unió Europea (FRA), la violència física contra les persones LGTBI+ ha augmentat tres punts, fins al 14 %. Aquest increment contrasta amb la major llibertat que manifesten les persones LGTBI+ en relació amb la seva orientació sexual o identitat de gènere, tot i que persisteix la por de mostrar afectivitat en espais públics per por de les agressions. La violència, tot i ser recurrent, continua sent invisible a causa del baix índex de denúncies.

Aquesta mateixa enquesta destaca que la majoria de les persones adolescents LGTBI+ a Espanya segueixen «a l'armari» per por de represàlies (el 67 % expressen haver patit burles, ridiculitzacions o amenaces), i el 66 % afirma que el seu centre educatiu no aborda qüestions de diversitat afectiva, sexual i de gènere.

A Catalunya, segons l'Observatori contra l'LGTBI-fòbia, el 2024 es van registrar 318 incidències, la xifra més alta des de l'inici del registre. Les agressions físiques predominen (26,1 %), seguides de les expressions d'odi (22,6 %) i els insults (18,9 %). La demarcació de Barcelona concentra els registres amb més incidències, i concretament Barcelona n'acumula el 52,8 %. A més, l'increment de les formacions d'extrema dreta fomenta que es perpetui un discurs hostil cap a les persones LGTBI+, frena la convivència harmònica i té conseqüències en els índexs d'agressions.

Per garantir que les polítiques d'acció contra l'LGTBI-fòbia s'enforteixen als nostres pobles i ciutats, des de la Diputació de Barcelona reivindicuem el paper clau dels ens locals que els atorguen les competències que detalla la Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia. Així mateix, valorem el treball de les entitats LGTBI+ en el Grup de Treball sobre LGTBI-fòbia, al si de la Comissió d'Igualtat i Feminismes del Parlament de Catalunya.

El Dia Internacional contra l'LGTBI-fòbia ens anima a continuar lluitant contra les violències que pateixen les persones que no encaixen en els paràmetres normatius de sexualitat i gènere, i ens reafirma en el nostre compromís amb la defensa dels drets humans de les persones LGTBI+. Fem una crida a tota la ciutadania perquè se sumi als actes reivindicatius dels seus municipis, denunciï qualsevol acte LGTBI-fòbic, i se senti orgullosa de formar part de comunitats on la diversitat afectiva, sexual i de gènere es visqui amb llibertat i sense por.